

Livshistoriearbeid hos personer med demens i sykehjem

Kandidatnummer: 12

VID vitenskapelige høgskole

Bergen

Fordypningsoppgave

Videreutdanning i gerontologisk sykepleie

Kull: 2020

Antall ord: 4375

28.04.22

Sammendrag

Tittel: Livshistoriearbeid hos personer med demens i sykehjem.

Introduksjon: På bakgrunn av at personer med demens blir annerledes enn de har vært før, der de ikke lenger fullt vet hvem de er, kan livshistoriearbeid som en del av demensomsorgen være essensielt som identitetsbevarende og trygghetsskapende tiltak. Hensikten med denne litteraturstudien er å undersøke hva arbeid med livshistorie har å si for personer med demens som bor i sykehjem.

Forskningsspørsmål: Hvilken betydning har bruk av livshistoriearbeid til personer med demens i sykehjem?

Metode: Oppgaven er en systematisk litteraturstudie. Søk ble gjennomført i databasene Cinahl og PubMed.

Resultater: 8 studier ble inkludert i litteraturstudien, og analysert ved hjelp av Braun og Clarke (2006) sin tematisk analyse. Resultatene viser at livshistoriearbeid har stor betydning for personer med demens, og de opplever å bli mer sett som mennesker fremfor som en pasient. Resultatet støtter bruk av livshistoriearbeid i den daglige omsorgen til personer med demens.

Konklusjon: Livshistoriearbeid skaper en dyp forståelse av personen med demens, og kan bidra til å fremme identitet, og føre til økt forståelse for personen bak sykdommen. Livshistoriearbeid er et godt redskap for bedring av samhandling og kommunikasjon til personer med demens, forutsatt at helsepersonell har kommunikasjonsferdigheter, kjenner beboerne og er i stand til å etablere tilknytning til dem. Det er viktig å individualisere tilnærmingen til hver enkelt beboer, og det å kjenne til og forstå livshistorien gjør det enklere for oss å møte beboernes behov og verdier.

Nøkkelord: Livshistoriearbeid, personer med demens, sykehjem

Summary

Title: Life story work with persons with dementia in nursing homes.

Introduction: Due to the fact that persons with dementia becomes different than they have been earlier, where they no longer fully know who they are, life story work as part of dementia care can be essential as identity-preserving and security-creating measures. The purpose of this study is to investigate the significance of life story work with persons with dementia in nursing homes.

Research question: What is the significance of life story work with persons with dementia in nursing homes?

Method: The thesis is a systematic literature study. Searches were carried out in the databases Cinahl and PubMed.

Results: 8 studies were included in the literature study, and analyzed using Braun and Clarke's (2006) thematic analysis. The results show that life story work is of great significance to persons with dementia, and they experience being seen more as a person than as a patient. The results supports the use of life story work in the daily care of persons with dementia.

Conclusion: Life story work creates a deep understanding of the person with dementia, and can help promote identity, and lead to increased understanding of the person behind the disease. Life story work is a good tool to use for improving interaction and communication with people with dementia, provided that healthcare workers have communication skills, knows the residents and are able to establish connections with them. It is important to individualize the approach to each individual resident, and knowing and understanding their life story makes it easier for us to meet their needs and values.

Key words: Life story work, person with dementia, nursing homes

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKSJON	1
1.1	Bakgrunn og hensikt	2
1.2	Forskningsspørsmål	3
2	METODE	4
2.1	Litteratursøk	4
2.2	Inklusjons- og eksklusjonskriterier	5
2.3	Utvelgelse av artikler og kvalitetsvurdering	5
2.4	Analyse	6
3	RESULTATER	8
3.1	Mennesket bak sykdommen	8
3.1.1	Å se personen med demens gjennom deres øyne	9
3.2	Følelsen av å bli sett og hørt	9
3.3	Kommunikasjon og relasjoner	10
4	DISKUSJON	12
4.1	Mennesket bak sykdommen	12
4.2	Kommunikasjon og relasjoner	13
4.3	Pårørendes opplevelse	14
4.4	Styrker og begrensninger	15
5	KONKLUSJON	16
	LITTERATURLISTE	17
	Tabell 1 – Oversikt hovedtema og undertema.....s. 8	

VEDLEGG 1 – PICO skjema

VEDLEGG 2 - Søkehistorikk

VEDLEGG 3 – Resultattabell

1 INTRODUKSJON

Demensplan 2025 understreker viktigheten av at personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfulle liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020, s. 9). Demensplan 2025 peker også på at en forhåndssamtale og kartlegging av livshistorien til den syke fremmer godt samarbeid, personsentrert omsorg og livskvalitet, forutsatt at det brukes aktivt av personalet (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020, s. 17).

Demenssykdommer kjennetegnes ved gradvis identitetstap. Sykdommen fører til kognitiv svikt, svekket orienteringsevne, og personen mister gradvis sin forståelse for hvem de har vært, og hvem de er nå (Fossland & Thorsen, 2010, s. 150). Endringer i følelser og personlighet, språklig svikt og svekket kommunikasjonsevne er også kjennetegnet ved demens, i tillegg til redusert evne til å fungere i dagliglivet (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 124). I et sent demensforløp kjenner ofte ikke personen lenger sin nærmeste familie. Noen endrer personlighet og blir aggressive, anklagende og irritable, til tross for tidligere i livet å ha vært rolige mennesker.

Demenssykdommen fører til at de blir annerledes enn de har vært før (Fossland & Thorsen, 2010, s. 151).

På bakgrunn av at personer med demens blir annerledes enn de har vært før, der de ikke lenger fullt vet hvem de er, kan livshistoriearbeid som en del av demensomsorgen være essensielt som identitetsbevarende og trygghetsskapende tiltak.

1.1 Bakgrunn og hensikt

I januar 2022 hadde over 100 000 personer i Norge demens, et tall som trolig vil dobles innen 2042 (Nasjonalforeningen, 2022). Samfunnet må legge til rette for at personer med demens skal ha mulighet til å medvirke, og målet er et demensvennlig samfunn der personer med demens er inkludert på lik linje med andre (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020, s. 9). Mange av de som får en demensdiagnose opplever at de blir umyndiggjort i form av at andre tar avgjørelser på deres vegne, og i frykt for å bli ekskludert fra samfunnet er det mange som ikke tør å være åpne om sykdommen. I samfunnet har mangel på kunnskap om demens gjort at mange forbinder en demensdiagnose med det samme som å miste vurderings- og beslutningsevne (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020, s. 16). De fleste med demens vil etter hvert ha behov for sykehjemsplass, noe som for mange er en skremmende tanke, da de opplever de ikke får medvirke i planleggingen. For pårørende er forhåndssamtaler og kartlegging av livshistorien er nyttige verktøy for å sikre et godt samarbeid. Når personalet bruker livshistorien aktivt og har god faglig kompetanse, vil dette gi god personsentrert omsorg og livskvalitet for den enkelte (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020, s. 17).

Reformen Leve hele livet skal blant annet bidra til at eldre opplever at de har god livskvalitet, beholder god helse lenger, får den helsehjelpen de trenger når behovet er der, og at de i større grad mestrer sitt eget liv (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 10). Alle eldre bør få tilbud om minst 1 time aktivitet daglig etter egne interesser, ønsker og behov. Aktiviteter skal stimulere minner, bevegelse og sosial deltakelse, samt gi gode opplevelser og øyeblikk i hverdagen. For å kunne få til dette, er det nødvendig å skaffe seg informasjon og kunnskap om hver enkeltes bakgrunn, interesser og livshistorier, og dette må brukes aktivt for å møte den enkeltes behov. (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 14). Helse- og omsorgstjenesten kan i samarbeid med den enkelte og deres pårørende kartlegge dette som en del av saksbehandlingen, og ved utarbeiding av individuell plan (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 85). Medeiros (2014, s. 13) beskriver en livshistorie som alle historier folk skriver eller forteller om sitt eget liv. En livshistorie er et menneskets selvbiografi, basert på egne fortellinger fra eget liv (Fossland & Thorsen, 2010, s. 16). Særlig i institusjoner

har økt bruk av livshistorier blitt en viktig del av god demensomsorg (Fossland & Thorsen, 2010, s. 153).

Hensikten med denne litteraturstudien er å undersøke hva arbeid med livshistorie har å si for personer med demens som bor i sykehjem.

1.2 Forskningsspørsmål

Hvilken betydning har bruk av livshistoriearbeid til personer med demens i sykehjem?

Oppgaven vil fokusere på personer med demens som bor på sykehjem. Det blir ikke avgrenset i forhold til type eller grad av demens, men om demens generelt. Det er mest fokus på betydningen livshistoriearbeid har for de ansatte, da det er lite forskning på feltet og en derfor må gå bredt ut. Pårørende blir i noen grad involvert, for å få frem hvilken betydning livshistoriearbeid har for dem.

2 METODE

I denne oppgaven har jeg brukt systematisk litteraturstudie som metode for å besvare oppgavens problemstilling. I en litteraturstudie utformes det en problemstilling eller et forskningsspørsmål, før man går gjennom litteratur som er relevant til det du skriver om. Dette tolkes og analyseres systematisk for å svare på oppgavens spørsmål (Aveyard, 2019, s. 4). Å vurdere litteratur i helsesektoren er et viktig verktøy for å få innsikt i informasjon om ulike temaer. Det kan vise oss om det trengs mer forskning på spørsmålet, noe som er nyttig for helsesektoren i form av å kunne tette kunnskapshull. Litteraturstudier er også viktige da de oppsummerer flere forskningsresultat rundt et tema, noe som gjør det lettere å tilegne seg kunnskapen uten å måtte lese alle originalstudiene (Aveyard, 2019, s. 4).

2.1 Litteratursøk

Ifølge Aveyard (2019, s. 73-74), må du søke strategisk for å få finne det mest relevante publiserte materialet for å svare på forskningsspørsmålet på best måte. Ved å søke strategisk vil leseren bli trygg på at du har vært grundig i søket og at dine funn er representative for litteraturen, og du har funnet de mest relevante studiene for å besvare forskningsspørsmålet. Etter at problemstillingen ble utviklet lagde jeg et PICO skjema (Vedlegg 1). Dette ble grunnlag for videre søk, med både søkeord, synonym og Mesh. Dette ble utviklet for å ikke gå glipp av viktige artikler i forhold til min problemstilling.

Databasene som ble brukt var Cinahl og PubMed, mest i Cinahl da jeg synes det var lettest å søke og finne artikler i fulltekst der. I tillegg søkte jeg i Google Scholar med fritekst. Jeg søkte også opp artikler funnet i andre databaser, og benyttet Google Scholars funksjon «beslektede artikler». Noen av søkeordene som ble brukt var dementia, alzheimers, life story work, nursing homes. Se Vedlegg 2 for søkehistorikk i de forskjellige databasene. Søkeprosessen var krevende, da det har vært utfordrende å finne artikler som svarer godt på problemstillingen.

2.2 Inklusjons- og eksklusjonskriterier

Inklusjonskriterier:

- Studier på engelsk eller skandinavisk
- Artikler som omtaler bruk av livshistoriearbeid hos personer med demens
- Fagfellevurdert
- Kvalitative studier

Eksklusjonskriterier:

- Studier publisert før 2015
- Studier av lav kvalitet

2.3 Utvelgelse av artikler og kvalitetsvurdering

Åtte artikler ble inkludert for å svare på problemstillingen, og samtlige er engelskspråklige. Jeg forsøkte å finne relevant kvantitativ forskning, men da jeg ikke fant noe som kunne belyse problemstillingen, valgte jeg å kun inkludere kvalitative studier. Problemstillingen lar seg også best belyse av studier med fokus på erfaringer. To av artiklene var oversiktsartikler mens de seks andre var kvalitative primærartikler. Alle artiklene er kritisk vurdert ved hjelp av sjekklister fra Helsebiblioteket (Helsebiblioteket, 2016).

Aveyard (2019, s. 102) sier kritisk vurdering er den strukturerte vurderingen av styrker og svakheter i en artikkel. Ved å kritisk vurdere en artikkel vurderer du kvaliteten for å avgjøre om den bør inkluderes og om hvor mye du skal vektlegge den aktuelle artikkelen. Sjekklistene følger oppgaven som eksternt vedlegg, og er derfor ikke henvist til i innholdsfortegnelsen.

Å gjøre etiske vurderinger er ifølge Forsberg og Wengström (2013, s.145) et krav på alle vitenskapelige studier. Forskningsetikk handler om å ivareta personvernet og sikre troverdigheten av resultatene, og ved all medisinsk og helsefaglig forskning der mennesker eller

helseopplysninger er involvert, skal det søkes forhåndsgodkjenning i en forskningsetisk komité (Dalland, 2013, s. 96-98). I sjekklisterne er det vurdert om etiske retningslinjer er fulgt.

2.4 Analyse

Jeg har tatt utgangspunkt i Braun og Clarke (2006) sin tematisk analyse, bestående av 6 faser:

Fase 1 handler om å gjøre seg kjent med datamaterialet (Braun & Clarke, 2006, s. 87). Jeg leste over artiklene flere ganger og brukte lang tid for å gjøre meg godt kjent med innholdet. I **fase 2** utarbeides koder for å organisere datamaterialet i oversiktlige grupper (Braun & Clarke, 2006, s. 88). I forskjell til tema, er koder mer spesifikke (Braun & Clarke, 2006, s. 89). Kodene ble utarbeidet med problemstillingen i tankene, da denne var bestemt på forhånd. Eksempel på koder jeg fant var identitet, verdighet, relasjoner og kommunikasjon. Når man kommer til **fase 3** begynner man å se etter temaer. Her rettes fokuset mot å danne bredere temaer, og så sortere passende koder under temaene (Braun & Clarke, 2006, s. 89). Jeg begynte med hvordan jeg kunne slå sammen de ulike kodene for å danne tema. Braun og Clarke (2006, s. 89) anbefaler at man benytter tankekart eller tabeller for å samle de ulike kodene under passende temaer. Jeg brukte tankekart, og endte opp med 3 tema; mennesket bak sykdommen, følelsen av å bli sett og hørt, og kommunikasjon og relasjoner. Under mennesket bak sykdommen fant jeg undertemaet; å se personen med demens gjennom deres øyne. I **fase 4** går man gjennom tema for å undersøke kvaliteten på disse. Braun og Clarke (2006, s. 91) sier at her vil det vise seg dersom noen temaer egentlig ikke er temaer på bakgrunn av at de har for lite data å støtte seg på, eller om noen temaer skulle vise seg å gå for mye inn i hverandre slik at det er nødvendig å slå disse sammen. Jeg sammenlignet temaene med teksten i alle artiklene for å se om det fantes noe som burde vært kodet og satt i tema, som jeg hadde oversett tidligere. I slutten av fase fire var jeg fornøyd med måten koder og temaer var koblet sammen. I **fase 5** defineres de ulike temaene, og i følge Braun og Clarke (2006, s. 92) dreier dette seg om at forskeren jobber med å identifisere for seg selv hva hvert tema handler om, og avgjøre hvilke aspekter av datasettet de ulike temaene tar for seg. Dette innebærer at man, i tillegg til å definere hva hvert tema handler

om, beskriver hvordan hvert enkelt tema passer inn i forhold til problemstillingen og den historien man ønsker å fortelle. I slutten av denne fasen skal man være i stand til å kort og konkret beskrive innholdet om omfanget av hvert tema (Braun & Clarke, 2006, s. 92). Her skrev jeg en kort tekst til hvert tema som definerte hva det tok for seg og hvilken tilknytning det hadde til problemstillingen. Til slutt i **fase 6** rapporteres funnene fra analysen, og resultatkapittelet skrives (Braun & Clarke, 2006, s. 93).

3 RESULTATER

De inkluderte artiklene er presentert i vedlagt resultattabell (vedlegg 3). I analyseprosessen fant jeg tre hovedtema og ett undertema:

Tabell 1: Oversikt hovedtema og undertema

HOVEDTEMA	UNDERTEMA
Mennesket bak sykdommen	Å se personen med demens gjennom deres øyne
Følelsen av å bli sett og hørt	
Kommunikasjon og relasjoner	

3.1 Mennesket bak sykdommen

De ansatte trodde de kjente personene de jobbet med godt, men når de begynte med livshistoriearbeid oppdaget de at de faktisk ikke kjente beboerne (Cooney & O'Shea, 2019). Flere studier viser at det å engasjere seg i livshistoriearbeid forbedrer personalets forståelse av personer med demens, og gir personalet en dypere kunnskap om den enkelte (Cooney & O'Shea, 2019; Doran et al, 2019; Grøndahl et al, 2017; Thoft et al, 2021).

Gjennomføring av livshistoriearbeid gjorde det mulig for ansatte og familie å se individualiteten og unikheten til hver person, noe som fremmet verdighet og identitet (Cooney & O'Shea, 2019; Doran et al, 2019). Gjennom livshistoriearbeid ble personalet kjent med, og fikk forståelse for personen bak demenssykdommen, og det gjorde det mulig for dem å se hver person som unik. Man får se personens vaner, verdier, talenter, hobbyer og interesser (Berendonk & Caine, 2019; Cooney & O'Shea, 2019; Grøndahl et al, 2017; Thoft et al, 2021). I Thoft et al (2021) og Berendonk og Caine (2019) kommer det frem at ved mangel på slik kunnskap blir fokuset på instruksjoner og det å løse oppgaver, fremfor å fokusere på personens behov. Det å forstå personen og hva han/hun verdsatte, støttet og gjorde det mulig med personsentrert demensomsorg (Cooney & O'Shea, 2019).

3.1.1 Å se personen med demens gjennom deres øyne

Ved bruk av livshistoriearbeid begynte personalet å se personen med demens gjennom deres øyne. Når dette skjedde fikk personens uttrykk for behov en annen betydning, noe som gjorde det som tidligere hadde vært et irriterende ritual, ble nå forståelig og rasjonelt. Denne endringen i perspektiv signaliserer et skifte fra personalets side fra å vite til å forstå personens behov og ønsker (Cooney & O`Shea, 2019).

One of our residents checked her closet constantly and looked if her clothes were still in it. As we sought information regarding that habit we learned that she was a refugee during war time. On her escape she constantly checked her belongings on a handcart and if she already had lost something from the few things she still possessed. This information explains a lot... (Berendonk & Caine, 2019, s. 291)

Livshistoriearbeid «fargela» ansattes syn på personen med demens, og ved å kjenne til pasientens livshistorie ble det mulig å beskrive hvem personen er (Cooney & O`Shea, 2019; Thoft et al, 2021). Livshistoriearbeid gjorde det mulig for ansatte å organisere aktiviteter som vil være til interesse for den enkelte (Doran et al, 2019). Personalet følte at personen med demens kjente dem og reagerte annerledes på dem. Dette antyder at livshistoriearbeid ikke kun hjelper personalet med å kjenne og forstå personen med demens, men også gjør det mulig for personen med demens å kjenne personalet (Cooney & O`Shea, 2019).

3.2 Følelsen av å bli sett og hørt

Livshistoriearbeid gjorde det mulig for personer med demens å bli sett og hørt, og være stolte over seg selv og sine liv (Doran et al, 2019; Grøndahl et al, 2017; Heggstad & Slettebø, 2015). Det å kjenne til og forstå personen som et individ med en egen historie og i sammenheng med hele livet, ga personen en stemme, samtidig som det fremmet en følelse av selvtillit, verdi og stolthet (Doran et al, 2019).

Beboerne likte og hadde behov for å fortelle sin historie som har formet deres identitet. Det å fortelle ble en måte å forsøke å skape sammenheng i en kaotisk verden, og derfor også en måte å opprettholde og fremme trygghet, verdighet og identitet (Doran et al, 2019; Heggstad & Slettebø, 2015). Det å snakke om fortiden bekreftet deres identitet gjennom uttrykk for deres stolthet og verdier, og beboerens verdier og kultur er viktig for selvfølelse og opprettholdelse av identitet (Doran et al, 2019).

Pårørende satte pris på at livshistoriearbeid gjorde deres nærmeste mer synlige, hørt og mer tilstedeværende. Gjennomgang av minner frigjorde pårørende fra den umiddelbare demensrelaterte omsorgen i deres hverdagsopplevelse, og gjorde dem i stand til å se sine nærmeste som et helt menneske, selv på måter som tidligere ikke har vært verdsatt (Grøndahl et al, 2017).

3.3 Kommunikasjon og relasjoner

Livshistoriearbeid gjorde det lettere for relasjoner å utvikle seg og opprettholdes (Cooney & O'Shea, 2019; Doran et al, 2019). Uavhengig av personens kognitive evne, er kommunikasjon mulig i en eller annen form, og livshistoriearbeid ble sett på som et kommunikasjonsledd som åpnet samtalen og tilrettela for effektiv relasjonsutvikling (Doran et al, 2019). Relasjoner ville slite med å utvikle seg og opprettholdes uten effektiv kommunikasjon. Livshistoriearbeid hjalp til med kommunikasjon mellom alle involverte og førte til bedre kommunikasjon mellom ansatte, familier og beboere, og denne åpne kommunikasjonen gjorde det mulig for relasjoner å utvikle seg, der både ansatte og familier utviklet en bedre forståelse av personen med demens (Doran et al, 2019).

I studiene til Doran et al (2019), Grøndahl et al (2017) og McKeown et al (2015) introduserte de en livshistoriebok. Denne økte personalets kunnskap om personer med demens når det gjaldt deres familie, karriere, hva de liker og ikke liker. Den tilrettela for familie og personalet å ha meningsfulle samtaler, og det forbedret forholdet mellom ansatte og personer med demens.

Samspeilet som utviklet seg gjennom samtaler med personer med demens, hadde betydning for alle parter, og over tid bidro dette til å styrke relasjonene. Engasjementet med personen med demens i livshistoriearbeidet gjorde det mulig for personalet å knytte emosjonelle forbindelser og danne meningsfulle relasjoner med vedkommende. Dette påvirket hvordan de tok vare på den enkelte, hva de prioriterte og hva de mente var viktig i omsorgen (Cooney & O'Shea, 2019).

Personer med demens har godt av å bruke livshistorier, da både ansatte og pårørende var i bedre stand til å stimulere og fremkalle minner, samtidig som de visste hvordan de kunne roe dem når det var nødvendig (Grøndahl et al, 2017). I Heggstad og Slettebø (2015) vises det hvordan det å la personen selv fortelle sin historie, fører til at personen med demens roer seg. For eksempel Eli, som var forvirret i begynnelsen av samtalen, og ikke visste hvor hun var eller hvorfor hun måtte bli på sykehjemmet. For henne så livet ut til å være kaotisk og fragmentert, men hun roet seg når hun begynte å fortelle om sitt liv. Dette demonstrerer hvordan livshistoriefortelling kan hjelpe ti med å gi en følelse av mestring, følelse av tilhørighet og følelse av trygghet i en ellers kaotisk verden (Heggstad & Slettebø, 2015).

På grunn av økende vanskeligheter for personer med demens med å huske og uttrykke tanker verbalt, ble historier fortalt av pårørende en viktigere kilde til informasjonsinnhenting. De ansatte mente de kunne samle mer verbal og troverdig informasjon om beboernes livshistorie gjennom pårørende (Berendonk & Caine, 2019). I Berendonk og Caine (2017) forteller Anna at det kan være vanskelig å få narrativ informasjon fra personer med demens som har problemer med å uttrykke tanker verbalt. Derimot oppdaget hun at man kan oppdage meningsfulle situasjoner ved å observere beboerens ansiktsuttrykk og gester. Thomas, i Berendonk og Caine (2017) involverte kun pårørende når beboeren ikke lenger var i stand til å uttrykke seg verbalt, fordi han ville ha troverdig informasjon. Kim og Pia, i Berendonk og Caine (2017) sa at en viktig forutsetning var å ha tillitsfulle forhold til beboerne som utvikler seg over tid.

4 DISKUSJON

4.1 Mennesket bak sykdommen

Gjennom livshistoriearbeid åpnes muligheten for personalet å bli kjent med og få en dypere kunnskap og forståelse for personen bak demenssykdommen (Berendonk & Caine, 2019; Cooney & O'Shea, 2019; Doran et al, 2019; Grøndahl et al, 2017; Thoft et al, 2021). Dette medfører at personer med demens blir sett og hørt, og kan være stolte over seg selv og sine liv (Doran et al, 2019; Grøndahl et al, 2019; Heggstad & Slettebø, 2015). Det å forstå personen gjør det mulig å utøve personsentrert demensomsorg (Cooney & O'Shea, 2019), som handler om å se personen med demens som et unikt menneske med følelser, rettigheter og ønsker, og fokuserer på demensrammede som personer med erfaringer og opplevelser, og med en livshistorie som preger hvem personen er (Tretteteig & Røsvik, 2017, s. 228). Mangel på kunnskap om personen med demens medfører at fokuset rettes på instruksjoner og å løse oppgaver, fremfor å fokusere på personens behov (Berendonk & Caine, 2019; Thoft et al, 2021). Jeg ser ofte i egen arbeidshverdag at personalet tar beslutninger som omhandler personalets ønsker, men når de vet mer om beboerne tas beslutningene på deres ønsker og behov. Dette viser at livshistorie kan brukes som en nøkkel for å bli bedre kjent med personer med demens.

Egne erfaringer er at personer med demens i sykehjem ofte opplever verden som kaotisk ettersom de ikke kjenner seg igjen i omgivelsene og lurer blant annet på hvor de er. Doran et al (2019) og Heggstad og Slettebø (2015) legger frem at beboerne hadde behov for, og likte å fortelle sin livshistorie. For dem ble det å fortelle sin historie en måte å skape sammenheng i en kaotisk verden, og dermed også en måte å opprettholde og fremme trygghet, verdighet og identitet. Som sykepleier i eldreomsorgen ser jeg at det er en forutsetning å ha god tilknytning til personen med demens, og forsikrer dem at vi forstår dem, og at de ikke er alene. Vi skal hjelpe hver enkelt til å mestre hverdagen på en god måte. I Heggstad og Slettebø (2015) vises det hvordan det å la personen selv fortelle sin historie, fører til at personen med demens roer seg. For eksempel Eli, som var forvirret i begynnelsen av samtalen, og ikke visste hvor hun var eller hvorfor hun måtte bli på sykehjemmet. For henne var livet kaotisk og fragmentert, men

hun roet seg når hun begynte å fortelle om sitt liv. Dette er noe jeg kan relatere til i praksis, da vi har flere som vandrer, er urolige og vil hjem. Tar jeg meg tid til å sette meg ned og snakke med vedkommende, og stiller åpne spørsmål som får de til å fortelle, finner de ofte roen og kan sitte en stund å fortelle. Med dette kan vi noen ganger unngå å ta i bruk beroligende medikamenter.

4.2 Kommunikasjon og relasjoner

Forskning viser at livshistoriearbeid gjør det lettere for relasjoner å utvikle seg og opprettholdes (Cooney & O'Shea, 2019; Doran et al, 2019). Med dårlig hukommelse og språkproblemer som følge av demenssykdom, er min erfaring at kommunikasjonen ofte blir utfordrende. Kunnskap om kommunikasjon og samhandling er derfor vesentlig for å kunne oppnå og vedlikeholde god relasjon med personer med demens. Demenssymptomer som hukommelsestap og språkvansker utfordrer evnen til å kommunisere (Holthe & Tretteteig, 2017, s.259-260), men Doran et al (2019) fremhever at uavhengig av personens kognitive evne er kommunikasjon mulig i en eller annen form. Relasjoner vil slite med å utvikle seg uten effektiv kommunikasjon, og livshistoriearbeid kan være et kommunikasjonsledd som åpner samtalen og tilrettelegger for relasjonsutvikling (Doran et al, 2019).

Det kom frem i studiene til Doran et al (2019), Grøndahl et al (2017) og McKeown et al (2015) at livshistoriebøker økte personalets kunnskap om personer med demens, og tilrettela for familie og personale å ha meningsfulle samtaler. Å benytte seg av livshistoriebøker hos personer med demens som for eksempel har mistet språk, tenker jeg er et godt hjelpemiddel i demensomsorgen. Da kan personer med demens sammen med pårørende eller personale ha gode og meningsfulle samtaler, og de med språkvansker kan se noe de kjenner seg igjen i, og kjenner på en trygghet da de føler de blir sett og forstått.

Som det kommer frem i Cooney og O'Shea (2019) og Thoft et al (2021), vil det å forstå en persons livshistorie gjøre det lettere å starte opp og opprettholde samtaler. Hotvedt (2007,

s.12) i Fosslund og Thorsen (2010, s. 151) sier vi ikke må glemme at demensrammede lenge har viktige sosiale behov, samtidig som de er utsatt for isolasjon, fremmedgjorthet og ensomhet. Utrygghet og flauhet når det gjelder hukommelse og det å finne ord, fører til passivitet og tilbaketrekking. I Berendonk og Caine (2017) forteller Anna at det kan være vanskelig å få narrativ informasjon fra personer med demens som har problemer med å uttrykke tanker verbalt. Derimot oppdaget hun at man kan oppdage meningsfulle situasjoner ved å observere beboerens ansiktsuttrykk og gester. Med å implementere livshistoriebøker tenker jeg at personen opplever å bli presentert som et menneske med en historie og identitet, selv ved språkvansker. Dette vil bidra til å styrke relasjonene mellom personer med demens, pårørende og ansatte. Mine tanker er at det vil være mulig for personalet å knytte emosjonelle forbindelser med personen med demens. Jeg mener dette viser at livshistoriearbeid er med på å ivareta og utvikle relasjoner og tenker at dette vil medføre at ansatte og familier utvikler en bedre forståelse av personen med demens.

4.3 Pårørendes opplevelse

Pårørende kan beskrive opplevelsen av å få en demensdiagnose i nær familie som en gradvis taps- og sorgprosess, der de ser personen med demens opplever en «langsom død», og blir fremmed for både seg selv og de rundt seg (Fosslund & Thorsen, 2010, s. 150). På min arbeidsplass benyttes «Livsarket mitt», men erfaringen er at dette skrives inn i journalen og ikke blir brukt aktivt i omsorgen. Grøndahl et al (2017) legger frem at livshistoriearbeid ble satt pris på av pårørende, da det gjorde deres nærmeste mer synlige, hørt og mer tilstedeværende i eget liv. Det gjorde pårørende i stand til å se sine nærmeste som hele mennesker, og som et unikt individ, samt fremmet verdighet og identitet hos personen med demens (Cooney & O'Shea, 2019; Doran et al, 2019; Grøndahl et al. 2017). På bakgrunn av dette tenker jeg at livshistoriearbeid har stor betydning for pårørende til personer med demens, og ikke bare noe som gagnar personalet og personen med demens, og at ved å øke kunnskapen om viktigheten av livshistoriearbeid kan det bli lettere å implementere bruken av det i daglig praksis.

4.4 Styrker og begrensninger

Jeg ønsket i utgangspunktet mer fokus på personer med demens i oppgaven, men da det var lite forskning på feltet ble fokuset rettet mer mot personalet. Samtidig når man får frem betydningen det har for personalet, påvirker dette personer med demens i stor grad.

En svakhet ved oppgaven er at ingen kvantitativ forskning er inkludert, grunnet lite forskning på temaet. Kvalitativ forskning er derimot det som svarer best på forskningsspørsmålet. Studien til Thoft et al (2021) handler først og fremst om å innføre en livshistorieapp. Jeg valgte å inkludere artikkelen da det var vanskelig å finne andre relevante artikler, og denne også handlet om personsentrert omsorg og livshistorie.

5 KONKLUSJON

Livshistoriearbeid skaper en dyp forståelse av personen med demens, og kan bidra til å fremme identitet, og føre til økt forståelse for personen bak sykdommen. Livshistoriearbeid er et godt redskap for bedring av samhandling og kommunikasjon til personer med demens, forutsatt at helsepersonell har kommunikasjonsferdigheter, kjenner beboerne og er i stand til å etablere tilknytning til dem. Funnene bekrefter at alle er unike og har sin egen historie, og personer med demens opplever å bli mer sett på som et menneske fremfor en pasient, og det ble satt pris på av personer med demens når det ble vist interesse for deres livshistorie. Det er viktig å individualisere tilnærmingen til hver enkelt beboer, og det å kjenne til og forstå livshistorien gjør det enklere for oss å møte beboernes behov og verdier.

LITTERATURLISTE

Aveyard, H. (2019). *Doing A Literature Review In Health And Social Care: A Practical Guide*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.

Berendonk, C. & Caine, V. (2017). Insights into care providers' understandings of life story work with persons with dementia: Findings from a qualitative study. *Research and theory for nursing practice: An international Journal*, 31(3), 272-294. <https://doi.org/10.1891/1541-6577.31.3.272>

Berendonk, C. & Caine, V. (2019). Life story work with persons with dementia in nursing homes: A Grounded Theory study of the perspectives of care staff. *Dementia*, 18(1), 282–302. <https://doi.org/10.1177/1471301216669236>

Cooney, A. & O'Shea, E. (2019). The impact of life story work on person-centred care for people with dementia living in long-stay care settings in Ireland. *Dementia*, 18(7-8), 2731–2746. <https://doi.org/10.1177/1471301218756123>

Dalland, M. (2013). *Metode og oppgaveskriving*. Gyldendal akademisk.

Doran, C., Noonan, M. & Doody, O. (2019). Life-story work in long-term care facilities for older people: An integrative review. *Journal of Clinical Nursing*, 28(7-8), 1070-1084. <https://doi.org/10.1111/jocn.14718>

Forsberg, C. & Wengström, Y. (2013). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Forfattarna och Bokförlaget Natur & Kultur.

Fossland, T. & Thorsen, K. (2010). *Livshistorier i teori og praksis*. Fagbokforlaget.

Grøndahl, V.A., Persenius, M., Bååth, C. & Helgesen, A.K. (2017). The use of life stories and its influence on persons with dementia, their relatives and staff – a systematic mixed studies review. *BMC Nursing*. 16:28. <https://doi.org/10.1186/s12912-017-0223-5>

Heggestad, A.K.T. & Slettebø, Å. (2015). How individuals with dementia in nursing homes maintain their dignity through life-story telling – a case study. *Journal of Clinical Nursing*, 24(15-16), 2323-2330. <https://doi.org/10.1111/jocn.12837>

Helsebiblioteket (2016). *Sjekklister for vurdering av forskningsartikler*. Hentet fra <https://www.helsebiblioteket.no/kunnskapsbasert-praksis/kritisk-vurdering/sjekklister#>

Helse- og omsorgsdepartementet (2020). *Demensplan 2025 – Et mer demensvennlig samfunn* <https://www.regjeringen.no/contentassets/b3ab825ce67f4d73bd24010e1fc05260/demensplan-2025.pdf>

Holthe, T. & Tretteteig, S. (2017). Kommunikasjon. I S. Tretteteig (Red.), *Demensboka: Lærebok for helse- og omsorgspersonell* (2.utg., s. 259-271). Forlaget Aldring og helse.

McKeown, J., Ryan, T., Ingleton, C. & Clarke, A. (2015). 'You have to be mindful of whose story it is': The challenges of undertaking life story work with people with dementia and their family carers. *Dementia*, 14(2), 238-256. <https://doi.org/10.1177/1471301213495864>

Medeiros, K. d. (2014) *Narrative gerontology in research and practice*. Springer Publishing Company

Meld. St. 15 (2017-2018): *Leve hele livet: En kvalitetsreform for eldre*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/>

Nasjonalforeningen for folkehelsen (2022). *Hva er demens?* Hentet fra <http://nasjonalforeningen.no/demens/hva-er-demens/>

Thoft, D.S., Møller, A.K. & Møller, A.K.K. (2021). Evaluating a digital life story app in a nursing home context – A qualitative study. *Journal of Clinical Nursing*. <https://doi.org/10.1111/jocn.15714>

Tretteteig, S. & Røsvik, J. (2017). Personsentrert omsorg. I S. Tretteteig (Red). *Demensboka: Lærebok for helse- og omsorgspersonell* (2.utg., s. 227-239). Forlaget Aldring og helse.

VEDLEGG 1 – PICO-skjema

KVALITATIV PROBLEMSTILLING		
P Population/problem	I Phenomenon of Interest	Co Context
Hvilken populasjon eller hvilket problem dreier det seg om? Dementia Synonymer: Alzheimers, cognitive impairment, memory loss Mesh Alzheimer's disease	Hvilken aktivitet, erfaring, opplevelse eller prosess dreier det seg om? Life story work Synonymer: Life review, reminiscing Mesh	Hvilken kontekst eller setting dreier det seg om? Nursing homes Synonymer: Care homes, long term care, residential care, age cared facility Mesh Homes, nursing

Vedlegg 2 – Søkehistorikk skjema

Database/ Søkemotor/ Nettsted	Søk nr	Søkeord/ Emneord/ Søkekombinasjon	Antall treff	Kommentar til søk/ treffliste
Cinahl 13.02.22	1	Dementia and life story work and nursing homes 2015-2022	9	Finner 1 relevant artikkel The impact of life story work on person-centered care for people with dementia living in long-stay care settings in Ireland
Cinahl 13.02.22	2	Dementia or alzheimers and nursing homes or care homes or long term care or residential care or age cared facility and life story work or life review or reminiscing 2015-2022	18	
Pubmed 13.02.22	3	Dementia and nursing and life story work 2015-2022	8	Finner 2 relevante artikler Life story work with people with dementia in nursing homes: a grounded theory study of the perspectives of care staff Evaluating a digital life story app in a nursing home context – A qualitative study
Cinahl 15.02.22	4			

	#1	Dementia or Alzheimers	102 685	
	#2	Life story work or life review or reminiscing	1265	
	#3	Nursing home or care homes or long term care	98960	
	#4	Kombinerer #1 #2 #3 med and 2015-2022	10	Finner flere av tidligere inkluderte artikler. Velger å inkludere en artikkel: The use of life stories and its influence on persons with dementia, their relatives and staff – a systematic mixed studies review
Cinahl 19.02.22	5	Dementia or alzheimers or cognitive impairment or memory loss and nursing homes or care homes or long term care or residential care or aged care facility and life story work or life review or reminiscing 2015-2022	9	
Cinahl 19.02.22	6	Life history research and dementia and nursing home	36	

		2015-2022		
Google scholar 28.02.22	7	The use of life stories and its influence on persons with dementia, their relatives and staff – a systematic mixed studies review "Beslektede artikler"	101	Da de samme artiklene dukket opp flere ganger, bestemte jeg meg for å gjøre søk via google scholar. Legger inn første artikkel jeg fant i Cinahl, og går videre med funksjonen «beslektede artikler» Jeg fant 1 relevante artikler etter å ha gått over de første sidene: You have to be mindful of whose story it is: The challenges of undertaking life story work with people with dementia and their family carers
Google scholar 28.02.22	8	The impact of life story work on person-centered care for people with dementia living in long-stay care settings in Ireland "beslektede artikler"	101	Mange av samme artikler som i forrige søk i google scholar
Cinahl 06.03.22	9	Dementia or alzheimers and nursing homes or care homes or long term care or residential care or aged care facility	12	Flere allerede inkluderte artikler

		and life history or life story work		
Google scholar 06.03.22	10	The meaning of life story work dementia	16900	Fant 1 relevant artikkel etter å ha gått gjennom de første sidene Life-story work in long-term care facilities for older people: An integrative review
Cinahl 09.03.22	11	Nursing homes and life story work 2015-2022	17	Flere allerede inkluderte artikler
Cinahl 09.03.22	12	Dementia and life story work 2015-2022	44	Flere allerede inkluderte artikler
Cinahl 16.03.22	13	Life story and dementia and nursing homes 2015-2022	12	Insights into care providers' understandings of life story work with people with dementia: Findings from a qualitative study

Annen inkludert forskning:

How individuals with dementia in nursing homes maintain their dignity through life-story telling – a case study

Denne oversiktsartikkelen fikk jeg tilsendt av veileder Kristin i mars 2022.

VEDLEGG 3 – Resultattabell

	Artikkel	Hensikt	Metode og datasamling	Utvalg	Resultat og konklusjon
1	Life-story work in long-term care facilities for older people: An integrative review Doran et al., 2019.	Å utforske eksisterende litteratur om erfaringene til eldre, samt deres familie og helsepersonell, ved bruk av livshistoriearbeid med eldre i institusjon	Oversiktsartikkel Tematisk analyse	13 inkluderte artikler.	Opprettholde identitet og bygge og vedlikeholde relasjoner. Livshistoriearbeid har potensial for å styrke personsentrert omsorg i langtidspleie. Samtidig vil det å forbedre prosessen med implementering av livshistoriearbeid kreve utdanning, tid og ressurser, samt engasjement fra tjenesteytere og ledere.
2	You have to be mindful of whose story it is: The challenges of undertaking life story work with people with dementia and their family carers McKeown et.al., 2015.	Hensikten var å kritisk vurdere noen av utfordringene som kan dukke opp gjennom livshistoriearbeid, anbefale hvordan disse utfordringene kan overvinnes eller minimeres, samt å bidra til det som nå er et kunnskapshull i litteraturen om livshistoriearbeid.	Studien var utført i England. Kvalitativ studie Rammeanalyse	4 personer med demens, 12 helsearbeidere og 3 familier deltok i studien.	Fremhever erfaringer til personer med demens, pårørende og omsorgspersonell med å bruke livshistoriearbeid. Flere utfordringer kan oppstå som hvem er det sin historie, avsløringer og under- og overbruk av livshistorie. Kvaliteten på livshistoriebøkene varierte.
3	Life story work with persons with dementia in nursing homes: A Grounded Theory study of the perspectives of care staff	Hvordan forstår omsorgspersonell livshistoriearbeid med personer med demens? Hva er målene med livshistoriearbeid og hva slags aktiviteter menes med det?	Tyskland Sykehjem Kvalitativ studie Grounded theory	36 ansatte fra 7 sykehjem i Tyskland. 27 deltok i semistrukturerte intervju, 9 deltok i gruppediskusjoner. Datasamlingen pågikk i 18 mnd, fra juli 2011 til desember 2012.	Delte meninger om livshistoriearbeid. Å levere et godt livshistoriearbeid kan være utfordrende for ansatte som jobber med personer med demens. Noen var redd for at informasjonen ikke var troverdig, noen mente det ikke gjorde noe

	Berendonk & Caine, 2019.	Hvordan beskriver omsorgspersonell vellykket livshistoriearbeid med personer med demens? Hvilke effekter har livshistoriearbeid for omsorgspersonell og beboere?			om det ikke var sant, da samtaler med pasienten kunne skape emosjonelle meningsfulle situasjoner. Små tiltak kan være avgjørende for å ivareta pasientens identitet. Da må man kjenne til personens livshistorie. For å forbedre pleien må viktigheten av livshistoriearbeid videreutvikles.
4	The use of life stories and its influence on persons with dementia, their relatives and staff – a systematic mixed studies review Grøndahl et.al., 2017.	Hensikten var å utforske og beskrive bruken av livshistorier og dens påvirkning på personer med demens som bor på sykehjem, deres pårørende og ansatte	En systematisk gjennomgang av blandede studier med et integrert design ble utført for å integrere og syntetisere resultater fra kvantitative, kvalitative og blandede metoder studier.	5 inkluderte artikler. 3 kvantitative og 2 kvalitative artikler, fra 2006 til 2015. Artiklene kommer fra USA, Irland, Australia og Storbritannia. 70 personer med demens, 33 pårørende og 159 ansatte deltok totalt fra alle artiklene.	Livshistorier hadde generelt positiv innflytelse på personer med demens, deres pårørende og ansatte. Kan bidra til å vedlikeholde personen med demens som et helt menneske fremfor å være en person med demens. Utfordring å få en person med demens til å fortelle sin historie. For de ansatte utfordrende når sensitiv informasjon dukket opp uoppfordret. Å involvere pårørende kan være vanskelig med hensyn til hvem sin historie ble avdekket. Bruk av livshistorie hadde positiv innflytelse på pasienter, pårørende og ansatte. Pårørende og ansatte fikk et annet syn på pasienten. Likevel er det ikke nok bevis til å gi noen uttalelse om betydningen av den, siden forskningen er knapp. Studier, inkludert randomiserte kontrollerte studier, er

					nødvendig for å måle effekten av livshistoriearbeid på de fysiologiske og psykologiske aspektene til personer med demens, og også hvordan det påvirker deres pårørende og ansatte.
5	The impact of life story work on person-centred care for people with dementia living in long-stay care settings in Ireland Cooney & O'Shea, 2019.	Hensikten var å finne ut om kjennskap til personens livshistorien forbedret personalets kjennskap til personene med demens, og om det å engasjere seg i livshistoriearbeid med personer med demens påvirker oppfatningen til hva som er viktig når de yter omsorg til personer med demens.	Irland Sykehjem Data ble analysert ved bruk av Grounded Theory som tilnæringsmetode Kvalitativ studie	Det ble utført dybdeintervju med 11 sykepleiere og 12 assistenter som jobbet på sykehjem i Irland. Alle hadde jobbet med livshistoriearbeid med personer med demens.	De fant ut at ved å kjenne til livshistorien, ble de mer kjent med mennesket bak sykdommen, og de kunne bedre forstå deres verdier, ressurser og interesser. Dette førte til en endring i hvordan de så pasientene, ble sett mer som unike individer, som hadde levd et langt liv, ikke bare som en pasient. Forholdet mellom pleier og pasient ble tettere. Det å arbeide med livshistorie førte til at personalet fikk en mer personorientert tilnærming i omsorgen til personer med demens.
6	Evaluating a digital life story app in a nursing home context – A qualitative study Thoft et.al., 2020.	Å evaluere hvordan digitale livshistorier kan brukes til å støtte personsentrert omsorg med fokus på fordeler og utfordringer som oppleves av personalet og ledergruppen i sykehjem.	Danmark. Gjennomført i sykehjem Kvalitativ studie Tematisk analyse	6 helsearbeidere og 2 fra lederteamet deltok i studien.	Personsentrert omsorg og livshistoriearbeid var sammenhengende tilnærming. Det kom frem fordeler og ulemper knyttet til appen, samt at tid og informasjons- og kommunikasjonsteknologi kan begrense livshistoriearbeid. Digitale livshistorier kan brukes til å støtte en personsentrert omsorgstilnærming. Det finnes imidlertid en rekke utfordringer knyttet til digitalt

					livshistoriearbeid. Ved bruk av digitale livshistorier er det viktig å sikre personalet tid og kompetanse til å jobbe med, for eksempel en app, og at det gis synlig støtte og oppmuntring fra ledergruppen.
7	How individuals with dementia in nursing homes maintain their dignity through life-story telling – a case study Heggestad & Slettebø, 2015.	Hensikten var å presentere og diskutere funn om hva personer med demens gjør selv for å opprettholde eller fremme identitetsverdigheten når de bor på sykehjem	Norge Sykehjem Kvalitativ studie Fenomenologisk og hermeneutisk tilnærming.	De brukte tre livshistorier fra en kvalitativ studie om verdighet i demensomsorgen. Totalt femten personer med demens som bodde i sykehjem var inkludert i det opprinnelige studien	Flere av pasientene hadde stort behov for å fortelle sin historie, og de søkte oppmerksomhet. Personer med demens kan bruke livshistoriefortelling for å håndtere kaos og finne en trygghet i livet. Det brukes også for å presentere og opprettholde identitet. Livshistoriefortelling kan sees på som en viktig måte å ivareta verdighet for personer i institusjon. Dette er en mulighet til å respektere livet de lever og gjør det lettere for dem å være aktiv deltager i eget liv.
8	Insights into care providers' understandings of life story work with persons with dementia: Findings from a qualitative study	Hensikten var å få frem helsepersonells forståelse for livshistoriearbeid med personer med demens. Målene inkluderte: • Å utforske helsepersonells forståelse av livshistoriearbeid med personer med demens • Utforske påvirkningene i livshistoriearbeidspraksis	Tyskland 7 sykehjem Kvalitativ studie Grounded theory	36 deltakere, både sykepleiere, studenter, helsefagarbeidere osv. 28 av de er kvinner. 32 jobber i fulltidsstilling	De fant stor variasjon i deltakernes forståelse av livshistoriearbeid. Noen var usikre på hvordan livshistoriearbeid påvirket personer med demens.

		• Finne nye aspekter og teoretiske sammenhenger			